

Pašvaldības aģentūra
RĪGAS PILSĒTAS ARHITEKTA BIROJS

Reģistrācijas Nr. 90002099755, Dzirnau iela 60A-21, Rīga, LV-1050,
tālrunis 67105941, fakss 67105998, e pasts: rpab@riga.lv

RĪGAS PILSĒTAS ARHITEKTA KOLĒĢIJAS

SĒDES PROTOKOLS

Rīga

2013. gada 20. jūnijā

Nr. 2.(76)

Sēde tiek atklāta plkst. 15.00

Sēdi vada: direktors, Rīgas pilsētas arhitekts G. Princis
Sēdi protokolē: direktora vietnieks, arhitektūras projektu atbalsta virziena vadītājs I. Metnieks

Sēdē piedalās kolēģijas locekļi:
V.Brūzis, J.Dambis, J.Dripe, G.Grikmane, H.Gūtmane, A.Kronbergs, A.Pauniņš, I.Purmale,
I.Rukšāne, M.Straume

Sēdē nepiedalās kolēģijas locekļi:
E.Bērziņš, V.Briedis, T.Kokins, I.Leikums, V.Valgums

Sēdē piedalās:
Rīgas pilsētas arhitekta biroja direktora vietniece R. Bula
Rīgas pilsētas būvvaldes pārstāvji: G. Logina, L. Sarma
Laikmetīgās arhitektūras informācijas centra pārstāve: G. Kuļikovska
Uzņēmuma „YIT” pārstāvji: A. Božē, S. Skadiņa
Uzņēmuma „Z&B Projekts” pārstāvis: N. Brezinskis

Plašsaziņas līdzekļi:
I. Motivāns – aģentūra LETA

Sēdes darba kārtība

1. Daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas skiču projekts Rīgā, Žagatu ielā 7.

1.

Par Daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas skiču projektu Rīgā, Žagatu ielā 7

Gvido Princis

Šodien Rīgas pilsētas arhitekta kolēģijas dienas kārtībā ir daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas projekts Žagatu ielā 7. Gandrīz ir gatavs tehniskais projekts, un process iet savu gaitu. Tieši šī iemesla dēļ tā ir netipiska situācija, un jautājums ir nopietns, jo apkārtējo ēku iedzīvotāji, gan daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pusē, kas ir Ieriķu ielā 60 un 66, gan privātmāju pusē, ir nepatīkami pārsteigti par projekta esamību un ir vērsušies gan būvvaldē, gan departamentā pie kolēģiem, gan pie domes vadības ar aicinājumiem pārvērtēt projekta risinājumus.

Iepriekš esmu ticies gan ar projekta attīstītāju, gan apkārtnes iedzīvotājiem (red.piezīme: 12.06.2013.p.lkst 16.00 projekta teritorijā), un attīstītājs ir laipni piekritis kolēģijai prezentēt projekta arhitektūras risinājumus. Uzsveru, ka mēs šeit neanalizēsim projekta juridiski tiesiskos aspektus. No kolēģijas ekspertiem es gaidu viedokļus, pirmkārt, par projekta iederīgumu konkrētās vides kontekstā un, otrkārt, par funkcionālajiem aspektiem, kādus tas ievieš konkrētajā vidē (diskusijas gaita tiks atspoguļota protokolā). Vērtējot projekta attīstītāja un autoru, kā arī profesionāļu un apkārtnes iedzīvotāju apsvērumus un argumentus birojs sagatavos atzinumu. Šis atzinums tiks nosūtīts domes vadībai, bet mēs par to informēsim gan attīstītāju, gan apkārtnes iedzīvotājus.

Ziņo **Andris Božē**

Es gribētu burtiski pāris vārdos un ciparos pateikt, kas ir YIT. YIT kompānija ir Somijas lielākais būvniecības uzņēmums, kurš strādā 14 Eiropas valstīs, nodarbina 26 tūkstošus cilvēku, kura apgrozījums pagājušajā gadā bija 4,6 miljardi eiro un kurš vienā gadā izbūvē apmēram 20 tūkstošus dzīvokļus Eiropā un lielu daudzumu arī Krievijā. Mēs esam šī uzņēmuma meitas uzņēmums Latvijā, kas galvenokārt nodarbojas ar daudzdzīvokļu māju būvniecību, bet mēs piedalāmies arī dažāda veida, konkursu veida, projektos.

Šajā projektā kreisajā pusē ir Ieriķu ielas ēkas, kas būvētas padomju gados, un tās ir deviņstāvu specprojektu dzīvojamās mājas, kuras, cik es atceros savu bērnību, būvēja padomju armijas karavīri attiecīgā kvalitātē. Labajā stūrī ir jaunais projekts, kas tapis pēc neatkarības atgūšanas, un, protams, pārējā kvartāla apbūve, kur otrā pusē ir arī privātmājas. Infrastruktūra rajonā ir pietiekoši labi attīstīta.

Tāpat bija jautājumi arī no vietējiem iedzīvotājiem par automašīnu stāvvietām. 200–350 metru apkārtnē ir vairākas virszemes stāvvietas, kuras ir pietiekoši lielas, un tajās ir vakantas vietas. Apmēram puskilometra attālumā no mūsu projekta vietas ir vēl viena stāvvietā un garāžu kooperatīvs.

Nedaudz par projekta attīstības gaitu. Faktiski būvniecības pieteikums tika iesniegts pagājušā gada februārī, gandrīz pirms pusotra gada. 27.martā tika saņemts arhitektūras plānošanas uzdevums, un atbilstoši uzdevumā noteiktajām vadlīnijām tika uzsākta projektēšana. Projekta izstrāde arhitektūras plānošanas uzdevumā tika paredzēta divās stadijās – skiču projekts un tehniskais projekts. Skiču projekts būvvaldē tika saskaņots 2012. gada 5. novembrī. Tieši tādā pašā veidā, formā, veidolā un apjomā, kā Skiču projektā, tika turpināta Tehniskais projekta izstrāde. Tāpat tika izstrādāti visi inženiertehniskie pieslēgumi. Attiecīgi inženiertīklu projekta sadaļas tika iesniegtas un saskaņotas Inženiertehniskās komisijas sēdē 2013.gada 26.martā.

Tālāk 2013. gada 4. aprīlī Tehniskais projekts tika iesniegts saskaņošanai Rīgas pilsētas būvvaldē, kur sekoja papildu prasība izvērtēt, kā šī būvniecība ietekmēs apkārtējo gruntsūdeņu līmeni. Tas bija neliels pārsteigums, jo ēkām mums nav vairāku līmeņu pazemes konstrukcijas. Ir paredzēts pagrabstāvs, kas ir pusstāvu zem zemes. Bet mēs šos atzinumus šobrīd jau esam savākuši. Ir atzinums no hidromelioratīvās būvniecības eksperta, ka mūsu būvniecība nekādā veidā neietekmēs gruntsūdeņu līmeni pie citu īpašnieku īpašumiem. Tāpat ir saņemts pozitīvs atzinums no Satiksmes departamenta, un tuvākajās dienās būs gatavs atzinums arī no Vides un mājokļu departamenta, kas, kā mums teica, arī būs pozitīvs.

Šobrīd mēs esam nonākuši līdz kolēģijas sēdei. Lūgšu palīdzēt ar tālāko prezentāciju mūsu projekta autoram, jo viņš varētu vairāk pastāstīt par konkrētām lietām, kas saistās ar izsauļojuma analīzi, ar kvartāla analīzi un pamatinformāciju par būvniecības rādītājiem.

Ziņo **Normunds Brezinskis**

No paša sākuma mums bija ļoti detalizēts projektēšanas uzdevums. Visā ēkā ir 81 dzīvoklis, 9 dzīvokļi katrā stāvā. Rādītāji ir saskaņā ar apbūves noteikumiem: iekļaujas apbūves intensitāte, procentos–120, un brīvā teritorija arī. Principā projekts izpilda visus apbūves noteikumu rādītājus.

Projektējot ēkas novietojumu zemes gabalā un pašu konfigurāciju, skatījāmajos apkārtējās apbūves dabisko struktūru un domājām, kā viņu vispār var ielikt, jo šis zemes gabals ir pietiekami liels un tiek izsmelta gandrīz visa kapacitāte, kas tur varētu būt. Vienlaicīgi, ņemot vērā, cik augsts ir gruntsūdens Purvciemā, arī šajā zemes gabalā ekonomisku apsvērumu dēļ pazemes autostāvvietā nebija paredzēta– ir virszemes stāvvietas 41 mašīnai, kas ir uz diviem dzīvokļiem viena stāvvietā.

Novietojums izvēlēts tāds, lai neietekmētu insolāciju Ieriķu ielas mājām 60 un 66. Tāpat– lai varētu novietot izsauļotu bērnu spēļu laukumu. Pluss vēl tam zemes gabala ziemeļaustrumu stūris šķērso apakšzemes komunikācijas– gāzesvadu, kanalizāciju un arī siltumtrasi. Tā ka variantu, kā ēku novietot, bija diezgan maz. Ģenplānā autostāvvietas ir pēc visiem normatīviem, nav tuvāk kā 10metrus no tuvāko dzīvojamo ēku logiem, bērnu laukums ir izsauļots, ir atkritumu konteineru novietnes. Viss, kas prasīts plānošanas noteikumos.

Projekta sastāvdaļa ir arī apzaļumošana. Ir paredzēti labiekārtošanas elementi– soliņi, bērnu spēļu laukums, atkritumu urnas, teritorijas izgaismojums ar laternām, velosipēdu novietnes. Ziemeļu pusē, kur ir autostāvvietā uz Ieriķu ielas 60dzīvojamās ēkas pusi, paredzēts vītenaugu režģis, lai telpiski norobežotu teritoriju. Ēka tīri arhitektoniski ir veidota kā pamatapjoms gar Žagatu ielu, un rietumu galā nedaudz augstāk perpendikulāri novietots deviņstāvu apjoms. Divu apjomu kompozīcija, kur ir perpendikulārais apjoms, veido nelielu arhitektonisku akcentu.

Svarīgi arhitektoniski elementi ir balkoni. Principā visiem dzīvokļiem ir balkons, izņemot pirmo stāvu– tur ir franču balkoni. Balkonu margas ir veidotas ar akcentētu krāsu, kas ir perforēts metāls un stikls. Kā papildu funkcionālais elements ir bīdāmās koka žalūzijas.

Blakus zemes gabalu Ieriķu ielā 60mūsu ēka neietekmē, savukārt māja Ieriķu ielā 66, kuras gals atrodas šī zemes gabala ziemeļaustrumu stūrī, tiek ietekmētaniecīgi: mūsu ēka ietekmē izsauļojumu tās gala fasādes logos no pirmā līdz ceturtajam stāvam. Bet, ja ņemam pirmo stāvu, kurā ietekme ir vislielākā, tad pašlaik izsauļojums tur ir 5,3 stundas, bet mūsu ēka ietekmē divas stundas, tādējādi normatīvos noteiktais tiek nodrošināts, jo paliek 3,3 stundas un esošā situācija nav pasliktināta vairāk kā divas reizes. Ietekmē arī dienvidu fasādes logus, bet, tā kā esošais izsauļojums tur ir 12 stundas, tad ietekme ir minimāla.

Andris Božē

Iepriekš tiekoties ar iedzīvotājiem un pārrunājot šo jautājumu arī arhitektu birojā, mēs esam likuši lielu uzsvāru uz infrastruktūras izmantošanu. Kā redzam arī jūsu pasūtītajā pētījumā par pilsētas mikrorajonu nākotnes attīstības perspektīvām, prātā nāk slikti piemēri, kur visi bērnu laukumi, visa publiskā telpa ir nodalīta no apkārtnes, kas nozīmē, ka neviens cilvēks no apkārtnes nevarēs izmantot šos bērnu laukumus un visu pārējo. Šajā gadījumā teritorija nav norobežota. Visi labiekārtojuma elementi ir izmantojami arī apkārtējiem iedzīvotājiem. Šāds bērnu laukums būs būtisks ieguvums visiem, jo šajā rajonā normālu spēļu laukumu faktiski vispār nav.

JAUTĀJUMI PAR ZINOJUMU

Helēna Gūtmane

Kas tieši nepatīk iedzīvotājiem?

Gvido Princis

Mēs bijām tajā diskusijā (red.piezīme: 12.06.2013.plkst 16.00 projekta teritorijā) ar attīstītāja pārstāvi. Viens ir insolācija. Uz šo brīdi aktīvākie kaimiņi, kas ir vērsušies būvvaldē un citur, nebija dabūjuši aprēķinus. Šodien mēs redzam atbildes.

Tāpat cilvēki ir norūpējušies par gruntsūdeņu līmeni. Šī ir vēsturiski purvainā teritorija, un līmenis ir relatīvi augsts. Es nezinu un nedzirdēju prezentācijā, kādas ir absolūtās atzīmes, bet ielas otrā pusē ir Žagatu iela, viņa ir tādā kā ielejā, un pavasarī un lietus laikā dārzi un pagrabi applūst. Kādas būs šīs izmaiņas, to īsti nevar saprast.

Nākamais ir transporta risinājums. Šobrīd tiek likvidētas aptuveni simts autostāvvietas, jo tās bija publiskas. Nāk iekšā 81 dzīvoklis ar 41 virszemes stāvvietu. Jautājums– kas notiks ar atlikušajām apm. 40 mašīnām? Uz vietas var redzēt, ka Žagatu iela visu dienu vienā virzienā ir aizņemta ar stāvošām automašīnām, un faktiski pa dienu tur var izbraukt tikai vienā virzienā. Jautājums ir– kas notiks būvniecības procesā, kas notiks pēc būvniecības, vai ir vērtēta apkalpes kvalitāte, kā pieklūs, kā aizklūs?

Diskusijā arī tika minēts, ka, pirms autostāvvietas, zemesgabalā bija publisks sporta laukums, kā arī par sociālās infrastruktūras trūkumu esošajā situācijā– tur ap mājām tiešām nekā nav.

Andris Božē

Es dzīvoju tajā pusē no 1973. gada un varu pateikt viennozīmīgi, ka tur nekad sporta laukums nav bijis.

Gvido Princis

Tur vēl aiz žoga var redzēt, ka ir bijis basketbola grozs. Tur ir tas vecais asfalts, kas vismaz man izskatījās pēc padomju laika basketbola laukuma.

Vēl pretējo māju īpašnieki uzskata, ka konkrētajā gadījumā ir jāņem vērā tas, ka ir tik šaura iela un vienā pusē ir privātmājas, bet otrā – deviņstāvu siena. Te būtu jāpiemēro princips, ka blakus ir privātmāju apbūve, neskatoties uz to, ka pa vidu ir iela. Tā ka telpiski ir konflikts starp jauno celtni un privātmājām.

Tie bija galvenie argumenti, bet, ja pieiet radikālāk, tad, protams, iedzīvotāji ir pret jebkādu attīstību šajā zemesgabalā. Bet vai ir kaut kādi kompromisi? Tika pieminēta jaunā apjoma samazināšana un citas idejas.

Helēna Gūtmane

Man ir divi jautājumi. No prezentācijas nesapratu par teritorijas nožogojumu. Ģenplānā es neredzēju žoga apzīmējumu, bet detaļās ir zaru žogs. Vizualizācijā arī viņš nekur neparādās. Tātad – vai teritorija tiks nožogota un, ja tiks, tad kādā veidā? Vai tas žogs beigsies ar mājas stūri vai aizies līdz Žagatu ielai? Un jūs saglabāsi esošo taciņu, neskatoties uz to, ka tas ir jūsu īpašums?

Otrs ir jautājums, kā tiek savākti lietus ūdeņi? Es domāju, ka mazdārziņi ir zem ūdens nevis tādēļ, ka zeme nav spējīga uzsūkt, bet vienkārši lietus laikā viss tur saplūst.

Normunds Brezinskis

Par lietus ūdeņu savākšanu. Pašlaik autostāvvietai ir izbūvēta lietus ūdens kanalizācija ar iesūcināšanu, un, pēc Satiksmes departamenta tehniskajiem noteikumiem, mums ir jārisina lietus ūdens savākšana savā zemes gabalā, tāpēc ka kolektors Žagatu ielā ir sliktā stāvoklī. Risinājums ir tāds, ka mēs pagalma pusē, kur ir autostāvvietas, uzberam aptuveni 80 centimetrus un uzstādām filtrācijas tuneļus. Šis risinājums ir saņēmis sertificēta melioratora atzinumu un arī Satiksmes departaments un Vides un mājokļu departaments ir snieguši atzinumu, ka tas atbilst normatīviem. Principā mēs uzlabojam situāciju ar ūdens savākšanu.

Andris Božē Mēs arī interesējamies Satiksmes departamentā, kā tas var būt, ka tur aplūst teritorijas, jo, spriežot pēc infrastruktūras, tā nevajadzētu būt. Uzzinājām, ka ir bojāts kolektors un Satiksmes departamenta plānos ir to saremontēt jau šovasar. Kolektora diametrs ir krietni lielāks, nekā šai teritorijai nepieciešams.

Helēna Gūtmane

Jūs pēc tam plānojat pievērsties centrālajai lietus ūdeņu savākšanas sistēmai un novadīt tos kanalizācijā?

Andris Božē

Šobrīd projektā ir iesūcināšana. Neizslēdzam arī tādu iespēju, jo, izpildot tehniskos noteikumus, Satiksmes departaments vērtē esošo situāciju.

Helēna Gūtmane

Un žogs?

Normunds Brezinskis

Žogs pagaidām ir domāts, tikai lai nožogotu bērnu spēļu laukumu, bet pati teritorija nav nožogota ne no vienas puses. Vienā vietā pie autostāvvietām ir vītenaugu režģi. Fragmentāri.

Gunta Grikmane

Bērnu rotaļlaukums būs ierobežots pa perimetru?

Santa Skadiņa

Viņš netiek slēgts ciet. Žogs ir tāpēc, lai bērni neizskrien zem mašīnas.

Mārtiņš Straume

Vai tur var iebraukt iekšpusē?

Normunds Brezinskis

Tā kā pirmais stāvs ir pusstāvu virs zemes, tad no ieejas līmeņa līdz liftam ir paredzēti diagonālie pacelāji.

Mārtiņš Straume

Vai kāds dzīvoklis ir paredzēts arī invalīdiem?

Normunds Brezinskis

Nē, speciāli nav paredzēti, jo nebija tāda uzdevuma.

Mārtiņš Straume

Un kā ar ugunsdzēsēju piekļūšanu?

Normunds Brezinskis

Iebraukšana ir paredzēta no vienas puses, un ir tikai viens dzīvoklis rietumu galā, kuram nevar piekļūt, lai cilvēkus noceltu no balkona. Šī iemesla dēļ viena kāpņutelpa ir ar pārspiediena sistēmu. Projektā ir ugunsdzēsības pasākumu pārskats, un arī tas ir izgājis ekspertīzi.

Ilze Rukšāne

Vēlreiz par rotaļu laukumu. Cik bērni vienlaicīgi var tur atrasties? Un otrs— jūs vairākkārt uzsvērāt insolāciju, bet kā tā tiek nodrošināta?

Normunds Brezinskis

Cik bērniem ir paredzēts, gan es neatbildēšu, bet ir veidots maksimāli liels. Un tam ir visa rīta, kā arī pusdienas saule.

Gvido Princis

Kādi ierobežojumi noteica 81 dzīvokļa apjomu? Un kādēļ ir 41 stāvvietā?

Andris Božē

Mēs nenosakām dzīvokļu skaitu. Mēs nosakām, kādā veidā dzīvokļi sadalīsies savā starpā – cik būs vienistabas, cik būs divistabu, trīsistabu un četristabu. Tas ir atkarīgs mūsu uzskatiem par to, kas cilvēkiem būtu vajadzīgs. Nav jēgas uzbūvēt pusi mājas ar vienistabas dzīvokļiem, ja beigās tie nevienam nebūs vajadzīgi.

Otrs— mēs definējam, kādas apmēram būs dzīvokļu platības: no— līdz. Pēc tam, skatoties no apbūves tiesībām, domājam, kā šos rādītājus realizēt kopsakarībā. Viens no būtiskākajiem apstākļiem ir brīvā teritorija, kas faktiski limitē šāda veida apbūvi. Tās dēļ mēs nevaram izņemt visu intensitāti: atļautā intensitāte ir 220%, bet mums ir mazāk par 200%. Tādā veidā top ēkas dzīvokļu programma, kurā ir dzīvokļu izmēri, tiek definēti dzīvokļu tipi. Beigās mēs iegūstam, cik ir šo kvadrātmetru. Attīstītāji iepriekš varbūt rēķināja savādāk— rēķināja, cik kvadrātmetru var maksimāli izspiest.

Gvido Princis

Esat izņēmuši visu, cik var, pret brīvo teritoriju.

Andris Božē

Pret brīvo teritoriju— jā.

Gvido Princis

Vai tas telpiskais risinājums, objekta novietojums, izriet no konfigurācijas, kāda ir zemes gabalam, robežām, attālumiem?

Normunds Brezinskis

Tieši tā. Lai ietilpinātu pasūtītāja programmu, lai nodrošinātu autostāvvietas, insolāciju blakus mājām, lai izpildītu visus rādītājus.

Andris Božē

Tā doma jau nav nekas unikāls. Vienkārši tiek izpildīti arhitektūras plānošanas atļaujas nosacījumi.

Gvido Princis

Kāda ir prognoze par apm. 40 automašīnām, ja ir zināms, ka uz vienu dzīvokli ir apmēram viena automašīna. Kur viņas „uzsūksies”? Cik liela ir ticamība, ka viņas pārcelsies uz tām „citām” stāvvietām?

Andris Božē

Mēs uzskatām, ka iepriekš lietotā formula— viena parkinga vieta pret vienu dzīvokli— nebija īsti loģiska, jo pārdošanas pieredze rāda, ka pret 100% dzīvokļu vajadzīgi 60% stāvvietu. Ja ir vairāk, viņas nevar pārdot. Arī iedzīvotāji, kas dzīvo otrā pusē, parasti nav gatavi pirkt stāvvietu jaunajā projektā pazemē.

Mārtiņš Straume

Vai īslaicīgās koplietošanas stāvvietas ir paredzētas— ja kāds atbrauc ciemos, viņš taču maksas stāvvietā netiks iekšā?

Andris Božē

Nē. Tam ir visa iela un apkārtnē esošās stāvvietas, katrā pa 200–300vietām. Stirnu ielas kooperatīvā ir pat 1000garāžas, tādēļ nav problēmu tur nopirkt. 500metrus noiet kājām– tas nav ilgs laiks.

Mārtiņš Straume

Kaut kur atstāt– tā nav problēma. Tomēr es domāju, ja kāds draugs atbrauc ciemos, vai viņam arī ir kāda vieta mašīnai.

Andris Božē

Šobrīd nav problēmas novietot arī Ieriķu ielā. Jāiziet cauri kvartālam, un tās būtu divas minūtes kājām. Protams, varbūt nevar piebraukt tieši pie kāpņutelpas.

Ilze Rukšāne

Šobrīd ir brīvie laukumi, kur novietot mašīnas, bet vai tos arī nav plānots apbūvēt?

Andris Božē

Pēc apbūves noteikumiem, tur ir atļauta dažāda veida apbūve, bet, vai tas tiks realizēts, man ir grūti pateikt, jo tā ir privātu īpašnieku zeme.

Gunta Grikmane

Jūs sakāt, ka jūs nevarat viņas pārdot, tomēr apbūves noteikumi nosaka, ka uz vienu dzīvokli ir jābūt vienai stāvvietai. Kas notiks, piemēram, ja Satiksmes departaments aizliedz abās Žagatu ielas pusēs stāvēt? Un ja tie gruntsgabali tiks attīstīti? Kaut kur mašīnas būs jāliek arī jūsu mājas iedzīvotājiem. Tātad kādā brīdī visiem šiem 81dzīvokļiem būs nepieciešams novietot jūsu stāvvietā. Tie, kas būs pirmie nopirkuši, ar tiem viss skaidrs, bet kur pārējie?

Andris Božē

Pirmkārt, spēkā esošie apbūves noteikumi nenosaka formulu „viena stāvvietā pret vienu dzīvokli”. Tā tika mainīta tieši tādēļ, ka arī būvvaldē noteikumu izstrādātāji saprata, kas reāli notiek. Reāli dzīvokļu īpašnieki ir varbūt gados veci cilvēki, kuriem vispār nav mašīnas. Otrkārt, vispārīgā tendence Rīgā ir domāt zaļi un vairāk lietot velosipēdus. . Treškārt, reālie pārdošanas rezultāti parāda, ka cilvēkiem nav vajadzīgas šīs stāvvietas.

Gunta Grikmane

Viņiem nevajag tikmēr, kamēr var nolikt ap stūri. Nevajag, kamēr var nolikt uz tās pašas Žagatu ielas, iztrenkājot apkārtējos.

Andris Božē

Redzot, kā Rīga attīstās, mēs vairāk domājam, kā izmantot sabiedrisko transportu, kā vairāk lietot velosipēdus. Rīgā ir parādījušies vairāki jauni veloceliņi. Visās Ziemeļeiropas metropolēs veido vidi šādi un dzīvo bez mašīnām.

Ilze Purmale

Tad paralēli ir jāizdod arī nosacījumi neiegādāties automašīnu. Tas, ko jūs stāstāt, ir attiecināms uz centru, bet šeit mēs runājam par guļamrajonu, kur mašīnas būs, jo cilvēki brauc ne tikai no mājas uz darbu, bet arī daudz tālāk. Šeit mēs runājam par mājokļiem, un stāvvietā ir mājokļa sastāvdaļa. Līdz ar to ir nepareizi runāt, ka nebūs pieprasījuma. Auto novietņu problēma tieši dzīvojamajos rajonos ir jāsakārto ātrāk un labāk. Šobrīd mašīnas stāv tur, kur pagadās. Protams, tā ir ērtāk iedzīvotājam, un viņam par to nav arī jāmaksā, bet tāda situācija nav atbalstāma. Ja mēs redzam jaunu apbūvi un jaunu projektu, tad nosacījums, ka jānodrošina stāvvietā, ir viennozīmīgs. Mums kā pilsētas plānotājiem un uzraudzītājiem tomēr ir jādomā globālāk. Jūsu interese beigsies ar dzīvokļa pārdošanu, bet mums ar to būs jāskatās katru dienu.

Helēna Gūtmane

Es gribētu aizstāvēt attīstītāju. Viņiem ir konkrēts zemes gabals, un palielināt autostāvvietu skaitu var divos veidos– vai nu virszemē, vai pazemē. Gruntsūdens līmenis ir ļoti augsts, tādēļ viņi atteicās no pazemes. Virszemē nevar ielikt vēl 40vietas.

Gunta Grikmane

Tas ir plānošanas jautājums!

Gvido Princis

Kā projekts perspektīvā reaģē uz to, ka, teiksim, 50% jūsu mājas iedzīvotāju izvēlēšies pārvietoties ar riteni? Kur viņi tos turēs? Kur atbraukušie ciemiņi varēs novietot savus velosipēdus?

Andris Božē

Velosipēdu novietne faktiski ir pagalmā, tāpat katram dzīvoklim pagrabstāvā ir paredzēta saimniecības telpa. Mums bija iespēja šeit veidot arī autostāvvietu, bet pieredze rāda: ja dzīvokļi ir plānoti racionāli un nav liekas milzīgas halles, nav milzīgu koridoru un milzīgu iebūvēto skapju, cilvēkiem vajag, kur nolikt kartupeļus, velosipēdu, sniega dēli. Šobrīd tam ir paredzētas labas un drošas telpas, kurās var novietot gan riteni, gan sporta inventāru. Ir paredzēta signalizācija. Manuprāt, tas ir pat labāk, nekā atstāt šo vietu dažām mašīnām.

Gunita Kuļikovska

Kā tā sanāca, ka laicīgi netika nodibināts kontakts ar vietējiem iedzīvotājiem?

Andris Božē

Komunikācija ir plānota, tomēr mēs negribētu runāt ar iedzīvotājiem par lietām, kuras mēs nezinām un kuras mēs nevaram viņiem solīt. Šajā stadijā, kad tehniskais projekts ir skaņošanā, mēs nevaram pateikt, ka nākamā gada jūlijā jums būs moderns, skaists un pieejams bērnu laukums. Tas, kā mēs komunicējam ar iedzīvotājam, ir mūsu standarta prakse ne tikai Latvijā, bet arī Rietumeiropā, Čehijā, Slovākijā, Igaunijā un Lietuvā. Mēs vispirms saņemam šo sarkano zīmogu. Tad mēs organizējam iedzīvotāju „open day” pasākumu, kurā prezentējam, ko mēs šajā teritorijā esam plānojuši izveidot. Un tas nav nekas tāds, kas nebūtu paredzēts pilsētas apbūves noteikumos. Jebkurš iedzīvotājs, atverot Rīgas domes attīstības plānu, var redzēt, ka šeit būs deviņstāvu apbūve un šeit būs tāda un tāda apbūves intensitāte. Iedzīvotājiem ir iespēja jebkurā brīdī pilsētas institūcijās iesniegt protestus, grozījumus vai ierosinājumus.

Helēna Gūtmane

Tātad nebija komunikācijas, pirms jūs sākāt skiču projektu?

Andris Božē

Varbūt mēs neesam vērsušies pie visiem 500 iedzīvotājiem, kas dzīvo apkārtējās mājās, bet mūsu mājaslapā ir visi mūsu nākotnes projekti. Par tiem vairāk kārt esam informējuši arī presi.

Gunta Grikmane

Kurā brīdī iedzīvotāji sāka izteikt pretenzijas?

Andris Božē

Kad ieraudzīja, ka stāvvietā beidz veikt savu darbību

Ilze Purmale

Man ir jautājums par stāvvietām būvvaldes pārstāvēm: vai tiešām nav vairs jābūt 1pret 1?

Lolita Sarma

Apbūves noteikumos ir pusautomašīna uz dzīvokli.

Gvido Princis

Lūdzu kolēģijas locekļus paust savu iespaidu par apskatāmā projekta potenciālo ietekmi uz pilsētelpu un sniegt ieteikumus tā risinājumu kvalitātes uzlabošanai.

KOLĒGIJAS EKSPERTU VIEDOKLI UN IETEIKUMI**Juris Dambis**

Ja mēs skatāmies no pilsētas būvnieciskās struktūras viedokļa un paskatāmies padomju laika ēku izvietojumu, tad izvēlētais risinājums to neturpina, jo ēka tiek ielikta brīvā vietā, nemēģinot ierakstīt izveidotajā sistēmā. Tas ir pirmais.

Nākošais – daudzstāvu ēka tiek pielikta ļoti tuvu, un tas vienmēr radīs konfliktu. Iedomājamies, kā mēs justos, ja mūsu privātmājai blakus uzbūvētu deviņstāvu māju un no augšas skatītos visu, ko mēs darām. Padomju laika ēku izvietojums bija attālināts no privātmājām.

Konflikts ir bijis ilgstoši. Tuvākajā apkārtnē ir iebūvētas vairākas mājas, un tās ir radījušas tikai konfliktus. Jūsu attēlos lietas meistarīgi ir parādītas no neglītākās puses, nevis analizējot, kāda vide patiesībā ir. Līdz ar to iedzīvotāji uztraucas pamatoti, jo, no vienas puses, ir juridiskā pieļaujamība, bet, no otras, problemātiska ir ētiskā puse.

Šobrīd te jau ir pārblīvējums ar mašīnām, un to ir radījušas jau iebūvētās ēkas. Neērtības vietējiem iedzīvotājiem pastāv, un viņi domā, ka tās palielināsies. Šajā vietā ir ļoti sarežģīti grunts apstākļi, un, ja būvē kaut ko jaunu un vēl paaugstina zemes līmeni, tad, protams, ūdens plūdis pārējiem virsū. Ja

mēs ņemam konceptu, kas ir bijis padomju laikā, tad ļoti daudz dzīvokļu ir koncentrēti augstās ēkās un ir plaša publiskā telpa, proti, zaļumteritorija, kur viss kaut kas var notikt. Tagad šīs plašās teritorijas tiek aizbūvētas. Protams, mūsdienā izpratnē tajā vietā ne sportošana un atpūta nav bijusi. Es domāju, ka konkrētajā vidē objekts nav ielikts iejūtīgi un pasliktina vides kvalitāti.

Gunta Grikmane

Par stāvvietām. Viss atbilst teritorijas apbūves noteikumiem, vienīgi šie noteikumi nosaka maksimālos apbūves kritērijus, viņi nenosaka obligātos. Iespējams, tajos vajag ierakstīt speciālas atrunas kritiskām vietām.

Apjoma atbilstības jautājums. Ja šāda deviņstāvu māja tiktu būvētu tieši blakus gruntsgabālā kādai zemajai mājai, tad būtu jābūt prasībai par apjoma gradāciju. Ja tas ir pāri ielai, no likumiskā viedokļa, to var darīt, bet, no emocionālā vai vietas konteksta viedokļa, būtu jābūt kaut kādai vizuālai gradācijai. Es neņemos teikt, ka projekts būtu slikts

Tas pats ir ar autostāvvietām. Konkrētajā vidē būtu vajadzīga viena vieta uz dzīvokli. Es zinu, kas notiek pagalmos, kur blakus tiek uzbūvētas jaunas ēkas. Viņām ir minimālais skaits, kādu var turēt savos pagalmos, bet visas pārējās tiek turētas aiz sētas, jo neviens nepirks, ja blakus ir brīvas stāvvietas. Šīs lietas lasās kopā un veido apkārtējo auru.

Tāpat apkārtējo iedzīvotāju neziņa par to, kas īsti notiek viņu ierastajā teritorijā. Likums nav noteicis, ka jums būtu katram pastkastītē jāiemet informatīvs materiāls. Tomēr nav aizliegts informēt jau šobrīd. Tas viss arī veido kopējo objekta fonu.

Mārtiņš Straume

Pagalmi būtu jāsakārto un jāpilnveido. Daudzos pagalmos (un tas ir arī Mežciemā un sevišķi Imantā) ir bezjēdzīgas problēmas. Ja tu kādreiz iesprūsti tajā mazajā ieliņā, tad netiec ne atpakaļ, ne uz priekšu un nevari apgriezties. Tās, bez šaubām, ir lielas neērtības.

Es domāju, ka tas ir plānotāju jautājums, tomēr te būs ļoti, ļoti nopietnas problēmas diskusijā ar cilvēkiem. Pirmkārt, ir ieguldītas lielas finanses un laiks, un dievs nedod, ja jums šo vietu neakceptē no iedzīvotāju puses.

Man vienmēr ir gribējies, lai Rīgas kvartāli, kas pamatā ir apbūvēti ar vienas sērijas mājām, iegūtu jaunu seju. Tas jau ir arhitektu jautājums. Tagad iztiek ar vienkāršāko renovāciju. Gribētu, lai Ekonomikas ministrija sāk siltināšanas lietas kvartālos. Balkonu un vienotu krāsu jautājumu, respektīvi— lai kvartāli kļūtu par paraugu. Es zinu, ka nebūs viegli, jo mēs ar šādu situāciju esam daudz saskārušies.

Jānis Dripe

Mēs te paši ar savām morāli ētiskajām problēmām cīnāmies, jo, ja nāk viena prestiža somu kompānija, tad es vienmēr uzreiz iedomājos Somiju— arhitektūras lielvalsti, jaunus standartus, pakalpojumus Rīgas pilsēttelpā. Un principā katram jaunumam vajadzētu šo telpisko situāciju uzlabot, bet Rīgā mums gandrīz visas jaunās iebūves viņu degradē. Pieminot Somijas mājokļu kvalitāti— acīmredzot katram ir jāzina sava vieta. To mēs jau piedzīvojam ar „Stockmann” ēku pašā centrā. Šeit mēs arī skatāmies uz darinājumu, neko nepārmetot arhitektiem, bet tas risinājums ir tāds, kāds viņš ir.

Projektā esošā plānojuma struktūra netiek uzlabota. Patiesībā viņa iet kontrastā ar blakus esošo māju pagriezieniem, jo tur ir ritms. Attiecības ar mazajām ēkām nav tādas, kādas mēs vēlētos, situācija tiek pasliktināta. Attīstītāji un arhitekti ir nosacīti godīgi izdarījuši savu darbu, bet tas nav nekāds ieguvums. Mēs varam izteikt līdzjūtību jūsu cīņā ar iedzīvotājiem, bet kā profesionāļi nevaram dot morālu atbalstu. Jūs paši esat iedevuši to dāvanu tādu, kuru neviens negrib pieņemt kā dāvanu.

Gunita Kuļikovska

Trīs lietas no manis. Pirmkārt, komunikācija. Šeit nav runa par rezultātu vai faktu, kura priekšā mēs cilvēkus nostādām. Tas ir process, kurā viņi var piedalīties teritorijas programmas veidošanā.

Otrkārt, publiskā telpa. Lai arī fiziskas robežas netiek uzliktas, grūti uztvert projektējamās teritorijas vienmērīgu sasaisti ar apkārtējo publiski lietojamo ārtelpu. Žagatu ielas ietves daļas un apzaļumojums varētu veidot lielāku atkāpi no braucamās daļas. Arī ielas semi-publiskā telpa var kļūt par šīs mājas un apkārtējo iedzīvotāju ieguvumu.

Treškārt, attīstība. Kā mēs kopumā ceļam dzīvojamo namu ēku arhitektūras un piegulošās pilsēttelpas kvalitātes latīņu? Šī ēka daudz neatšķiras no tām, kas ir celtas iepriekš.

Ilze Rukšāne

Es arī piekrītu Dambja kunga viedoklim. Mēs varam ievērot visas normas, bet reizēm varam paskatīties arī ārpus normām.

Arī vides konteksts nav tas augstvērtīgākais. Katram jaunam pienesumam būtu jānes arī pienesums vides kvalitātē. Jūsu vizualizācijās varēja uzskatāmi redzēt ielas telpu, un ielas telpa arī pirmā stāva iedzīvotājiem varēja kļūt par pienesumu, pat neieguldot īpaši daudz papildu līdzekļus. Es saprotu cīņu arī par autostāvvietām un rotaļu laukumiem, bet tik mazā rotaļu laukumā nav iespējams satilpināt ne šīs ēkas, ne arī blakus ēku bērnus, īpaši ņemot vērā, ka laukums būs norobežots. Es ļoti labi zinu, jo man draugi un paziņas ir stāstījuši, ka jā– nāk apkārtējo māju iedzīvotāji. Tomēr viņi īsti nav laimīgi par to, ka nāk, un tādēļ prasa, lai iežogo. Manuprāt, šīm telpām ir jābūt atvērtām, jo žogs norobežos un nebūs brīvības un atvērtības sajūtas, ka spēlēties var nākt arī sveši bērni.

Arī veidojot stāvvietas, varēja padomāt par zaļāku segumu un arī konfigurāciju. Jautājums, protams, ir arī par ielas trasējumu. Saprotot, ka šeit būs apļveida transporta kustība– vai patiešām nevarēja izvairīties no izteiktā ielas veidojuma.

Ilze Purmale

Dzīvojamajos rajonos ar padomju laika būvnieciskajām struktūrām ir faktiski pabeigta kompozīcija, un tagad, mākslīgi kaut ko iesēdinot, mēs nevaram izvairīties no konfliktiem. Teorētiski apbūves noteikumos varbūt vajadzētu ierakstīt kaut kādus kritērijus, bet to nav iespējams izdarīt, jo katrs gadījums ir individuāls, sensitīvs. Tāpat mums ir arī jāreķinās ar privātajiem īpašumiem, kas veido it kā nobeigto pilsētas būvnieciskās struktūras pamatni. Aizliegt izmantot savu īpašumu mēs nevaram. Konkrētajā gadījumā ar ne tik lielām izmaiņām, manuprāt, vēl varētu kaut ko uzlabot, lai viņš vairāk ierakstītos šajā struktūrā. Piemēram, apjomu veidot tikai lineāru, perpendikulāro apjomu noliekot kaut vai galā, kur ir pieslēgums Žagatu ielai.

Runājot par stāvvietām, no plānošanas viedokļa, nevarētu piemērot mazāko ierobežoto skaitu, jo tas ļoti apgrūtinās apkārtējās ielas un teritorijas. Manuprāt, šīs novietnes varēja risināt apjomā. Pazemē ne, jo ir nelabvēlīgi grunts apstākļi. Varēja izmantot zaļo jumtu, un tādējādi arī rotaļu laukums būtu arī vairāk izsauļots un lielāks. Jūs minējāt, ka varbūt citas apkārtnes mājas netiktu klāt, jo viņš būtu pacelts, bet to var ar projektu atrisināt– ir taču noejas un uzejas virzienā pret pārējo māju pagalmiem

Ilze Rukšāne

Manuprāt, viens no labākajiem pārmaiņu piemēriem, ka mēs varam arī atkāpties no normām, ir Mežaparks. Blakus Mežaparkam, kur arī bija iecerēts daudzstāvu dzīvojamais rajons, šobrīd ir mainīts apbūves nolikums. Principā procesā šobrīd ir detaļplānojuma izmaiņas, bet ir notikusi pāreja uz privātmāju apbūvi, saglabājot tikai trīs četru stāvu apjomus Gustava Zemgala gatvē.

Ainārs Pauniņš

Es tomēr gribētu iesākt ar ēkas novietojumu pilsētvides kontekstā. Es piekrītu Dripes kungam, jo šī ēka neuzlabo pilsētvides stāvokli. Tajā pašā laikā, protams, mums ir jāreķinās ar apkārt esošo kvartālu iedzīvotājiem, jo viņiem ir šīs problēmas. Stāvvietu jautājums ir aktuāls, bet es gribētu piekrist Božē kungam, ka mums vajadzētu uz to paskatīties no ilgtspējas viedokļa. Kādēļ mums vajadzētu cilvēkiem nolikt stāvvietas deguna priekšā, ja viņi nevar aiziet 200 līdz 300 metriem tālāk.

Ilze Purmale

Šīs autostāvvietas jebkurā brīdī var pārtapt par tādu pašu apbūvi kā šī.

Ainārs Pauniņš

Tomēr šobrīd viņas ir esošas.

Ilze Purmale

Ar to nevar rēķināties.

Ainārs Pauniņš

Jebkurā gadījumā tie 200 līdz 300 metri nav tāds attālums, lai cilvēki nevarētu to izmantot. Pat 500 metri ir pilnīgi normāli. Ilgtspējīgi būtu uz šīs ēkas būvniecību skatīties tādā izpratnē, lai tur tiek

lietoti vietējie materiāli, lai viņa tiek veidota ar normālām arhitektūras formām, iederas apkārtējā vidē un ir par ekonomiski izdevīgu cenu. Šis projekts nav pats labākais no pilsētvides viedokļa, bet citādā ziņā man nav īpašu iebildumu. Protams, jāvērtē arī tas, ko jūs teicāt par pārējām lietām.

Ilze Purmale

Nav runa par attālumu, cik ilgi būtu jāiet no stāvvietas līdz mājām. Runa ir par garantiju, ka viņi tajā teritorijā savas automašīnas varēs turēt ne tikai vienu gadu, bet arī turpmākos 10–15 gadus. Mums ir konceptuāli jāsaprot, kā risināt autostāvvietu jautājumu mikrorajonos. Protams, viens no normālākajiem variantiem būtu iekšpagalmos veidot vairāku līmeņu auto novietnes, bet tur ir īpašumu piederības jautājumi. Ar pašreizējo normatīvo regulējumu ir grūti kaut ko mainīt. Ir jādomā, kā mēs varam veidot pilsētu kopā ar zemju īpašniekiem, lai varētu šādus projektus realizēt.

Ainārs Pauniņš

Stāvvietu jautājums mikrorajonos ir pilsētas jautājums, par kuru attīstītājiem diez vai būtu kas sakāms.

Ilze Purmale

Diemžēl pilsēta viena pati arī viņu nevar atrisināt.

Ainārs Pauniņš

Jā, bet īpašniekiem principā ar to nav jārēķinās – viņiem ir jārēķinās ar to, ko viņi var izdarīt savā zemes gabalā.

Viesturs Brūzis

Šī problēma ir radusies iedzīvotāju protestu dēļ. Ja tiesiskās pašvaldības princips atļauj šādu situāciju un ja rodas šāds konflikts, tad tā ir plānošanas problēma. Ko ir zaudējuši iedzīvotāji? Privātmāju logu tuvumā, pāri ielai, tiks būvēta milzīga ēka, un šī problēma ir jārisina. Ēka ir jāsamazina, vai jāatiet no šīs līnijas. Apbūves noteikumi atļauj būvēt četrstāvu ēku, ja esam kvartāla ietvaros, bet, ja esam pāri ielai, tad iestājas citi principi. Šeit tas varētu būt plānošanas jautājums, kur mēs nosakām kaut kādu neapbūvējamu zonu. To varētu iestrādāt nākotnē.

Otrs ir daudzstāvu māju iedzīvotāju jautājums. Viņi ir zaudējuši 100 autostāvvietas. Otrs ir bažas, ka jaunā būvniecība pasliktinās sadzīves apstākļus.

Esošajai apbūvei tādas labi iekārtotas publiskās ārtelpas nav. Es šeit saredzu divas problēmas. Viens ir attālums no privātās mazstāvu apbūves. Otrs ir tīri tehnisks – kā jūs nodrošināsiet monitoringu pret pārējo apbūvi? Arī mazstāvu apbūves iedzīvotāji teiks, ka kaut kas tika celts un viņiem pēkšņi pagrabā parādījās ūdens.

Trešais jautājums ir pašas ēkas arhitektoniskais risinājums, jo autors ir izpildījis pasūtījumu, uztaisījis ekonomiski pamatotu projektu un jums ir jāatpelnā šī nauda. Tālāk nāk arhitektūra – kā jūs kaut ko darāt savādāk – jo es nedomāju, ka projekta autors ir vienīgais, kas ir risinājis šo jautājumu.

Īpašniekam ir atļauts šeit būvēt. Labāk brīdināt, cik un kā. Šodien mēs, paldies dievam, par to runājam. Es nedomāju, ka, izveidojot publisku telpu pārējiem, viņš nodarīs pāri cilvēkiem. Tas, ka mēs esam izspieduši maksimālo, varbūt nav pareizi. Varbūt varam izspiest komfortablāku. Mainot arhitektūru, varbūt varam atvirzīt kaut ko no šīs būvdaļas, respektējot mazstāvu apbūvi. Lai arī no normatīvu un plānošanas viedokļa šis risinājums ir korekts.

Lolita Sarma

Viens no sāpīgajiem jautājumiem bija tas, ka konkrētais gadījums neatbilda nosacījumiem, kad ir piemērojama publiskā apspriešana. Par iecerēm, kas neatbilda apbūves noteikumu parametriem, būvvalde lūdza pasūtītājam sniegt informāciju, kurā iedzīvotāji varētu paust savu viedokli un argumentus, kamēr vēl nebija iesniegts būvprojekts, bet vienā brīdī juridiskā nodaļa mums šādu praksi noraidīja, līdz ar to mēs bijām spiesti to vairs nepiemērot. Šobrīd sabiedrība zina tikai to informāciju, kas ir būvvaldes mājaslapā.

Mēs, būvvalde, varam vienkārši skatīties, ir vai nav ievēroti noteikumi. No pilsētvides viedokļa, pašlaik ir tikai viens punkts, tie ir MK noteikumi nr. 711, kurā tajos gadījumos, kad rodas diskusija par būvniecības ieceres piederīgumu vēsturiskajai apbūvei, tik piemērots detaļplānojums. Tie ir vieni no tiem noteikumiem, kad ir piemērojams detaļplānojums. Tas ne vienmēr ir samērīgs.

Andris Kronbergs

Man ir jāpiekrīt lielai daļai no tā, kas tika pateikts. Bet, no otras puses, visi tagad ir situācijas ķīlnieki.

Kas te vispār ir iespējams, ja tā ir plānošanas problēma? Es esmu piekritējs tādai plānošanai, kura nav vispārīga, bet kura ir robežzonās. Šī ir izteikta robežzona, kur varētu būt detalizētāka plānošanas noteikumu daļa. Ja tas nav iespējams, tad ļoti labs bija priekšlikums – princips, ka noteikumi nav pārāk precīzi uzrakstīti, bet ir instruments, piemēram, arhitektu kolēģija, kur šādi robežpunktu jautājumi tiek apspriesti. Nevajag taisīt detaļplānojumu par katru cenu, kas ir pārāk darbietilpīgs un bezjēdzīgs process. Arhitektu kolēģija šādas lietas var pārrunāt, bet tas ir jādara ātrāk, nevis kad viss ir gatavs. Es nedomāju, ka pasūtītājs būs gatavs no deviņiem stāviem noņemt piecus nost. Tās proporcijas starp mazajām mājām un lielo māju droši vien visvieglāk ir izlīdzināt, ja uztaisa „vidējo brāli”. Ir par vēlu.

Helēna Gūtmane

Var izmainīt arhitektūru, un var kaut ko izmainīt publiskajā telpā. Jautājums – vai var kaut ko izmainīt arhitektūrā? Man, gluži kā Andrim, liekas, ka tas ir nežēlīgi pret pasūtītāju – likt stāvus noņemt un vēl kaut ko. Telpiskas proporcijas arī ir arhitektūras komponents. Vismaz mazliet atvirzīt? Cik tālu? Lai izpildītu kaut kādus noteikumus, lai radītu precedentu? Tā ir deviņstāvu ēka, un vienalga, cik tālu viņu atvirzītu, privātmāju pagalmi būs redzami.

Es domāju, ka ar izmaiņām divās dimensijās projektu ir iespējams pavērst no negatīva piemēra uz pilotprojektu, kā var darīt šādās situācijās. Pirmais – jārikojas komunikācijas dimensijā. Pasūtītājs teica: „mūsu necilais projekts”, „nevaru solīt, ka būs” un „nekas vairāk, kā prasīts” – šiem trīs teikumiem ir jāpārkāpj pāri. Pirmkārt, jums ir jābūt normālai komunikācijai ar apkārtējiem iedzīvotājiem.

Teritorija ir jāsasaista ar visi. Plānā nav parādīts, kā šī teritorija ir pieslēgta visai teritorijai. Tas ir jāpārdomā vēlreiz.

Pēdējais – nopietni ir jāskatās uz lietuvu ūdeņu savākšanas sistēmām, lai dotu milzīgu pievienoto vērtību pagalmiem. Ļoti labi, ka jūs labiekārtojāt bērnu laukumu. Ir jāpaskatās, ko darīt ar stāvvietām. Visas šīs problēmas ir iespējams atrisināt, trīs četras reizes satiekoties ar iedzīvotājiem un skaidrojot tā, lai viņi saprastu. Un šīs tikšanās ir jāorganizē jau tagad. Piesaistiet profesionāļus – mums ir tādi Rīgā!

Andris Božē

Galvenā problēma ir tas, ko minēja būvvaldes pārstāve. Mēs esam somu kompānija, un mēs gribam strādāt Latvijā pie skaidriem principiem. Šo zemes gabalu mēs iegādājāmies, kad no pilsētas saņēmām skaidrus zemesgabala apbūves noteikumus, ko mēs varam attīstīt šajā vietā. Kolēģijas uzdevums ir runāt par lielām lietām, par koncepcijām, par detaļplānojumiem, par nozīmīgiem objektiem Rīgas arhitektūrā. Es gribētu jūs aicināt ietekmēt, lai šie spēles noteikumi būtu maksimāli vienkārši un saprotami, jo – aiz tā visa stāv investīcijas. Ja būvvalde pasaka „jā” un pēc tam seko saskaņoti skiču un tehniskais projekts, tad beigās somi nesaprot, kāpēc mums pēkšņi saka: „Nemiet četrus stāvus nost!” Protams, Latvijā ir savas nianšes. Jā, Krievijā, attīstot projektu, 30% izmaksu paredz dažāda veida maksājumiem. Bet Centrāleiropā un Baltijā spēles nosacījumi ir ļoti skaidri.

Helēna Gūtmane

Noteikti 1% no izmaksām ir jābūt paredzētam komunikācijai.

Andris Božē

Šobrīd projekts ir gatavs, bet mēs saņemam ierosinājumus. Ēkas arhitektoniskā kvalitāte ir pietiekoši augsta vai nav – to ir grūti pateikt, jo mēs neesam tādi eksperti kā jūs.

Gvido Princis

Pateicos visiem par aktīvu dalību kolēģijas darbā. Par turpmāko rīcību – šīs diskusijas un viedokļu uzklaušanās rezultātā Rīgas pilsētas arhitekta birojs sagatavos atzinumu par minēto projektu.

Sēdes vadītājs: G. Princis _____

I. Metnieks _____

Kolēģijas locekļi:

V. Brūzis _____

J. Dambis _____

J. Dripe _____

G. Grikmane _____

H. Gūtmane _____

A. Kronbergs _____

A. Pauniņš _____

I. Purmale _____

I. Rukšāne _____

M. Straume _____